

Administrarea și
Tipografia:
Brașov, piața mare nr. 22.
Materiale necesare nu se pri-
mesec. Manuscrisurile nu se re-
trimite.
Biroul de aruncări:
Brașov, piața mare nr. 22.
Inserate mai primesc în Viena:
Hofmann, Haasenstein & Vogler
(die Haus), Henrich Schalk, Alois
Bergel, A. Duka, A. Oppel, J. Dun-
nberg, în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Mauer, Ekelstein Bernad,
în Frankfurt: G. L. Dausbe, în Ham-
burg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: oseria
garzonă pe o colonă 6 cr.
și 80 cr. umbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tarife și învoiașă.
Reclame pe pagina III-a o se-
ră 10 cr. v. a. sau 50 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL II

Nr. 201.

Brașov, Luni, Marți 13 (25) Septembrie

1888.

Doda și Strossmayer.

II.

Brașov, 13 Septembrie st. v.

Îndată ce a fost cunoscut incidentul dela Belovar, foile un-guresci s'au grăbit să exploateze în contra naționalităților nemaghiare cuvintele dojenitoare ale monar-chului, cari au fost adresate nu-mai persoanei episcopului Stross-mayer,

Pre când foia lui Tisza, „Nem-zet“, vedea în cuvintele monarhu-lui triumful ideii de stat maghiar, „Pesti Naplo“ susținea, că printr'insele „regele însuși a spus o clară și limpede, că acela care se luptă în contra națiunii maghiare cu armele lui Strossmayer, amenință totodată și interesele de viață ale monarhiei“ și totodată asi-gura că dojana regelui a fost ad-resată tuturor ultraștilor naționali maghiari.

Foile maghiare dela noi vor-biau de „Strossmayerii din părțile ardeleni“ și diceau, că lecțiunea ce a primit Strossmayer la Belovar va servi de învățătură tu-turor naționalităților nemaghiare din țările coronei s-lui Stefan, a căroror veleități le-ar fi condamnată Maiestatea Sa.

Mai târziu după ce s'a adus verdictul în procesul generalului Doda aceleași foi se grăbiră din nou a pune în legătură afacerea Strossmayer cu cazul lui Doda și „Pesti Naplo“ merse până a susține, că „Traianu Doda face totu ceea ce face și Strossmayer.“

De unde acesta mare animo-sitate a pressei maghiare în con-tra naționalităților, când în ca-sul lui Strossmayer nu se tracte-ză decât de-o telegramă de felicitare a acestuia, pentru care numai și numai densusul poate fi răspunzător?

Dacă este vorba de „uneltiri în contra națiunii maghiare și a

statului“, atunci credem că ar trebui să se deosebescă mai bine faptele unora și ale altora, căci nu e de ajuns ca să se proclame ca axiomă, că totu ceea ce nu place șovinștilor maghiari învolvă o uneltire în contra națiunii ma-ghiare.

Scimă bine că șovinștilor multe forte multe nu le plac din ceea ce fac și lucrăză conducătorii naționalităților nemaghiare. Dér ore sunt ei îndreptățiți a declara toate aceste fapte de nisce uneltiri în contra statului și a națiunii maghiare?

Uneltirile, ce e dreptu pot fi de multe soiuri, dér esistența lor nu pôte depinde dela modul de a vedé cu totul particular și personal al unor fanatici, ci trebuie să fiă basată în natura adevărată a faptului însuși.

Cu alte cuvinte n'ajunge ca „Nemzet“, „Pesti Naplo“, „Pester Lloyd“ e tutti quanti să susțină, că după a lor „infalibilă“ părere ceea séu ceea este uneltire, pen-tru ca să fiă justificată indignarea pressei maghiare.

Dacă acesta indignare pôte avé motivu față cu telegrama unui episcop, în care se accentuează „misiunea universală“ a Rusiei, nu urmază încă nicidecum că ea trebuie să aibă temei și atunci, când e vorba de fapte și între-prinderi, cari accentuează dreptu-rile și interesele de viață ale naționalităților nemaghiare față cu naționalitatea maghiară, rămând în marginile legale.

Din nenorocire însă amă a-juns în era șovinismului ungu-rescu așa departe, încatu se de-clară de „uneltire în contra sta-tului“ ori și ce mișcare, care are de scopu apărarea și întărirea e-lementelor uemaghiare.

Dacă cerem școle românesci — uneltim; dacă pretindem ca autoritățile și funcționarii publici să

comunică cu noi în limba noastră maternă — uneltim; dacă ne plân-gem de nedreptățile ce ne apasă — uneltim; dacă nu mergem cu stégul un-gurescu înaintea kultur-egyletistilor — uneltim.

Se înțelege că în astfelu de împrejurări le este ușor șovinștilor a găsi o legătură strinsă între cuvintele dojenitoare ale mo-narhului nostru, dela Belovar, și între verdictul juraților din Arad.

Dér ar fi de tot trist pentru ei, dacă ne-ar crede atât de naivi ca să ne spăriăm de-o asemenea tactică pătimasă și bornată. —

Bulgarii și cestiunea Macedoniei.

Diarul oficial „Swoboda“, organul ministrului președinte Stambulov, se ocu-pă în timpul din urmă foarte mult de cestiunea Macedoniei. În zilele acestea a apărut în numita foia un articol, care vorbindu despre situațiunea Bul-garilor în Macedonia, a produs multu sânge rău în Constantinopol.

„Pol. Korr.“ află din Sofia, că Pôrta a însărcinat pe secretariul comisariatului séu din Sofia de a face pașii cu-vincioși la Guvernul bulgar, ca să înceteze asemeni publicațiuni. Guvernul bulgar a răspuns, că după constituți-a pressa bulgară e liberă și că mai ales în ce privește materia de discutată, ea nu se află sub controlul guvernului. Afară de acesta, diarul „Swoboda“ nu este organ al guvernului, ci organ al partidei guvernului. Guvernul bul-gar crede, că cel mai bun mijloc de a se face să amuțescă asemeni dis-cusiuni, este o faptică introducere a re-formelor prevădute în tratatul de Berlin pentru Macedonia. Guvernul se rógă ca secretariul comisariatului otoman să aducă la cunoștința marelui Vizir și acestu punctu de vedere.

Diarul „Neue freie Presse“ vor-bind totu despre acestu cestiune dice:

Intre toate poporele universului, Bulgarii au mai puțin dreptu de a fi sumeți și îngâmfați. O națiune, care încă tremură pentru existența sa, care e cărmuită de unu principe pe care consulul germanu refuză a-l saluta și căruia îi lipsese legitimarea dreptului european, unu stat pe care unu dintre cei mai puternici Monarhi îl onorează cu ura sa, ar puté fi ceva mai modest. În Sofia însă, după cum se pare, a dispărut conștiința si-tuațiunii periculoase în care plutesce țera. Bulgarii voiesc să prescrie Sultanului cum are să tracteze pe frații lor din Macedonia, ei vorbesc cu Suzeranul într'unu ton care le séde foarte rău.

Nu mai unu inamic al Bulgariei ar putea fi urzitorul unei cereri atât de îndrăznețe, ca adevă Macedonia să fie pusă sub administrațiunea bulgară. Pe când toți bărbații de stat se înocroă să potolască și să stingă cărbunii aprinși din Orientu, vinu acum acești nebuni (Bulgarii) și ațită focul, ce le pericli-téază autonomia și libertatea proprie.

În articolul séu „Neue freie Presse“ mai dice, că nici o vorbă nu ar fi pré aspră ca să combată obrăsnicia cu care se încercă cei din Bulgaria a rezolva cestiunea Macedoniei. Amintesc apoi, că Bulgaria ar fi putut să péră în castu cându Turcia ar fi dirigeat unu corp de armată cu ocaziunea revoluțiunii din Rumelia ostică. „Turcia“, dice, „e slabă dér totuși e încă atât de tare ca să prepare nisce ore pline de amărăciune învingătorilor dela Slivnița, și dacă Pôrta a cruțat pe vasalul revoltat, asta nu a făcutu de frica unui desastru, ci numai nsiindu-se a ocoli ori ce com-plicațiune în Orientu.

„Brósca, ce se umflă“, dice „Neue Freie Presse“, „voesce să prescrie Sul-tanului cum are să tracteze cu supuși séi și-i dá totdeodată sfatul amicalu a dărui cea mai mare provincie, ce o po-sede încă în Europa, sceptrului prințului Ferdinandu. „Cum ar fi dacă Sultanul ar fi cuprinsu de unu semn de neîncre-dere față de Bulgaria?“ Să găsescu în Europa puteri, cari ar fi gata să exploa-teze în modu practic unu astfelu de

FOLETONULU „GAZ. TRANS.“

(2)

Despre educațiunea de sine însuși.

(Subiectul unei conferințe ținute la Ate-neul din Craiova).

(Urmare.)

În această vedere instituțiunile cele mai folosite pe lângă școlă, comple-mentele necesare ale acesteia, sunt la început grădinile de copii și la urmă bibliotecile publice, mai ales cele po-pulare. Înțelegu necesitatea lor mai mult pentru majoritatea populațiunii decât pentru omenii bogăți, cari prin averea lor pot suplini, mai multu séu mai puțin, lipsa acestor instituțiuni. Fără grădinile de copii școlă nu pôte corespunde pe deplin chemării sale și rămâne cu atât mai defectuoasă, cu câtu mai defectuoasă este crescerea din fami-liă; fără bibliotecile publice pregătirile și cunoștințele câștigate în școlă se perd prea adeseori fără folos și scopul școlii rămâne în mare parte paralisat.

Bine înțelesu, biblioteca publică nu este singurul mijloc al culturii de sine. Totu acestu scopu îl au și alte insti-

tuțiuni publice, cum sunt museele, ga-leriile de tablouri, conservatoriile de mu-sică, statuile publice, și cu deosebire tea-trul și biserica cu serviciul ei divin, când este organizat după nivelul cul-turei acolora pentru care e destinat. Fiă-care individ pôte trage cu atât mai mare folos din aceste instituțiuni, cu câtu simte mai multu setea de a se cultiva.

Educațiunea de sine este astfelu nu numai posibilă, ci singură adevărată. În cultură și în știință nu este cale regală, cum a dîsu unui principe învățatoru séu; și nu este nici cale democratică, adause unu altul. Aci fiă-care trebuie să lucreze însuși pentru a se înavuși și înălța, precum fiă-care trebuie să mănânce însuși pentru a se hrăni. Deosebirea este numai că unii sunt mai bine pregătiți decât alții, fiă prin școlă, fiă dela na-tură, pentru marea artă a culturii de sine.

Ce trebuie să facă acum omul adult pentru propria cultură?

Ca individ, ca membru al familiei, ca cetățen, omul are o mulțime de

datorii și trebuințe, cari afară de cu-noscințele speciale, necesare pentru pro-fesiunea ce și-a alesu, cert felurite alte cunoștințe, de fizică, de fiziologie, de igi-enă, de pedagogie, de chimie, de econo-mia casei, de organizarea și legile sta-tului și ale comunei. Pentru ori-cine vré să se cultiveze, asemenea cunoștințe îi sunt trebuitoare în prima linie. În mē-sura, în care ele se răspundesc, se micșorează mulțimea rețelur și neajunsuri-lor, cari le cauzează lipsa lor și care oprescu progresul séu pot aduce că-derea națiunilor.

Afară de școlă, unde multe cunos-cințe mai puțin folosite s'ar puté în-locui cu cele menționate, pentru cultura celor adulti, ar fi de dorit să se cre-eze și la noi o literatură științifică, po-pulară, cum a început a se face deja ici și colo, și cum se află în alte țeri, în toate ramurile științelor. Cred că o ase-menea literatură este cel mai bun sprin-jin al bunăstării și bogăției naționale; este sēmēnța roditoare, care cu câtu se aruncă mai cu îmbelșugare pe brasde, cu atât aduce unu secerișu mai mănosu.

Dér nu numai pentru îndestularea

trebuințelor materiale trăsese omul. As-pirațiunile noastre cătră adevăr, cătră frumosu, cătră idealu și fericire, ne arată calea unei destinațiuni mai înalte. Nu-trimentul pentru acestu scopu ni-lu dau știința mai înaltă, literatura, religiunea și operele de artă. Fără ajutorul acestora noi suntemu prea coplesiti de munca și grijile zilnice, ca să ne putem ridica din valorile vieții ordinare într'o sferă de idei și de simțiminte mai nobile și mai demne de om. Neîncetat avemu trebuință de mintea cea largă și de su-fletul cel mare al omenilor aleși, ca să putem privi lumea și lucrurile suptu o lumină mai adevărată și să simțim mai adencu însemnătatea și scopul mo-ral al vieții. Operele lor sunt oglinda, care ni-o împrumută, ca să putem vedé ca dēnsii. În cărți și în produsele ar-telor sunt depuse cele mai prețioase comori ale omenirii, comori deschise tu-turora, din cari însă, fiă-care pôte lua nu-mai atata, câtu ajunge inteligența și cul-tura sa.

Pe lângă ocupațiunea zilei, se nu uitămu dér a face în fiăcare zi câte ceva pentru cultivarea minții prin cetirea ope-

sământentă și atunci s'au putut ridica o furtună, cu trăsnetele ei ar aură în modu înfiorătoru urechile Bulgarilor.

Nici nu se pôte închipui unu pericolu mai mare — dice diarulu vienest — decât o fierbere în Macedonia. Acesta țără se pôte asemăna cu burdufulu lui Aeolus, prin a cărui desfundatură se dă libertate fortunelor. Nu există nici unu popor în Balcani, care nu ar face pretesiuinea se domnescă peste Macedonia. Greci, Sërbi, Bulgari, chiar și Români locuesc în acelu ținutu, care a fostu odinioară lăganulu unei monarchii universale, ér acum este o vatră de frecări naționale și de intrigi diplomatice. În casu când Bulgaria ar întinde mâna asupra Macidonei, va fi încunjurată de inimi. Sultanulu va pretinde umilinta cutezătorulu vasal, Sërbia și România se voru teme de rivalulu lor și Bulgarii voru nimici germenii de bună voința ce o întempină din partea vecinilor lor.

Planurile cu cari se ocupă Bulgaria nu mai se țin de politică, ci sunt curată posnă. Bulgarii — încheiă N. Fr. Pr. — au destul de lucru, ca să se îngrijescă de bunăstarelor, și să înlătore poziția dubioasă în care se află.

Recursulu de nulitate alu d-lui Traianu Doda.

În contra sentinței de condamnare, pe care Tribunalulu r. din Arad, ca judecătoria de presă, a pronunțat' o asupra d-lui Traianu Doda pe baza hotărîrii curții cu jurați dela 17 Septemvre a. c., — deputatul dietal Carolu Eötvös, în numele d-lui Tr. Doda, ca apărător și jurisconsultu alu acestuia, a așternut' la Tribunalulu din Arad următorulu recursu de nulitate, constatatoru din 11 puncte:

Onorată judecătoria de presă!

Pe baza arătării acusatulu publicu r. Nr. 1891—1888, la pertractarea curții cu jurați, ținută la 17 Septemvre 1888, am fostu judecatu ca vinovatu în contumaciam și condamnatu la 2 ani închisore de stat și 2000 fl. amendă. Contra acestei procederi și sentințe am onoro a așterne următorulu:

Recursu de nulitate!

I.

Juriulu s'a constituitu în modu neobicitu, necorect, în contra legei și în contra praxei legale.

Judecătoria n'a constituitu juriulu în sala destinată pentru pertractare și înaintea publiculu aflătoru în această sală, va să dice nu înaintea întregulu publicu, ci s'a retrasu într'o sală laterală și acolo l'a constituitu în prezența unui publicu restrinsu, cu eschiderea numerosulu pu-

blicu, ce s'a prezentat la pertractare și din care o parte a trebuitu să fiă deșchisă de la seșchisă din cauza strimătorei loculu. Prin procederea acestă s'a vătămătu în modu deosebitu legea și praxa legată din două puncte de vedere. Aname:

intâiu: Jurații, cari au fostu orânduți, dér cari în mare parte nu s'au prezentat, s'au întregit numai dintre persoanele ce erau în sala laterală, ér nu dintre persoanele aradane, pe erau în sala hotărîta pentru pertractare, și astfelu la întregirea juriulu s'a luat în considerare numai aceea parte mică a publiculu, care din întemplan se afla în sala laterală;

ală doilea: cei 12 jurați trași la sorti — în totu timpul câtu au statu membrii tribunalulu în sala laterală și în totu timpul câtu a duratu reintorcerea judecătorilor în sala de pertractare și ocuparea locurilor lor — au comunicat liberu cu publiculu aflătoru în sala laterală și cu diaristii ce se aflau în sinulu lui și cari nutrescu sentimente dușmănoșe, precum și cu alții; ba mai multu, la intrarea în sala de pertractare au comunicat și cu o parte a publiculu mare de acolo fără nici o genă și au fostu espusi astfelu șoptelor și informațiunilor cari nu sunt permise.

În casulu de față ambele aceste vătămări ale legei sunt a se considera ca forte grave nu numai din punctulu de vedere alu principiulu și alu forme, ci și din punctulu de vedere alu rezultatulu final și alu dușmăniei de care era aștită o parte preponderantă din publiculu aradanu.

II.

Am fostu eschisă cu totul dela exercitarea dreptulu de apărare. Eu suferu adecă de-o paraliză continuă, care imi împiedecă mișcarea și obicnuta mi iutelă în cugetare și care, din punctulu de vedere individualu, mă silesce să încunjur o întărire mai mare și prin această o eventuală iritație. Din asta causă nu m'am pututu presenta în persoană la pertractare, dér pentru a puté fi totuși prezentat, am plenipotențiatu în loculu meu pe unu apărător.

Apărătorulu meu s'a prezentat, și-a arătat plenipotența, dér judecătoria n'a concesu se și implinescă însărcinarea de apărător.

Sciu, că după § 81 alu procederei de presă judecătoria nu este obligată să primescă apărătoru în loculu acusatulu, care nu s'a prezentat, dér și aceea o sciu, că nu există în patriă lege, care unui acusat, când nu se pôte în persoană presenta, să-i deneghe dreptulu de a fi reprezentat prin apărător, și în sensulu căreia judecătoria ar fi datore

să oprescă pe apărătorulu plenipotențiatu dela implinirea nobilei sale chemări § 80 din procedura de presă vorbesce despre casulu, când acusatulu nu se prezintă nici în persoană, nici prin apărător, prin urmare acestu § nu se referesca la casulu meu de acum.

În fine legea pretutindenea, unde este îndoielă, séu unde permite o interpretare rațională, naturală și dreptă, tot deuna e a se interpreta în favorulu acusatulu; așa o prefinde dreptatea și umanitatea. Și după ce — în urma praxei legale și a unor lămurite analogii scose din aședămintele nostre constituționale — apărătorulu pretutindenea este îndreptățit să represente înaintea judecătoriei drepturile și interesele mandantulu séu, și după ce — de nu cumva sunt réu informatu — judecătoria de presă din cerculu Pestei, în procesulu de presă intentat la 1870 de Beliczay, ca acusat, contra lui Ujlaky Jozsef, în absentia a concesu acusatulu ca să fiă reprezentat prin apărător și această s'a aprobat și din partea curiei reg., după ce prin urmare în asemeni casuri pe baza esemplulu de mai înainte, dreptulu de a fi reprezentat prin apărător se pôte considera ca esistentu în praxa legală: din tôte aceste cause respingerea apărătorulu meu trebuie să se considere în consecințele ei ca o mare și grea vătămăre; chiar și numai din cauza această pertractarea trebuie să se anuleze.

III.

Am fostu împiedecat a espune cauza pentru care nu m'am prezentat și astfelu am fostu împiedecat de a presenta și cererea mea pentru amănarea pertractării, prin ceea ce atât în formă cât și în fondu s'a vătămătu § 81 alu procederei.

Acestă lege adecă lămurit concede chiar și consăngenilor și amicilor mei justificarea neinfățșării mele și cu tôte acestea, când apărătorulu meu i s'a respinsu cererea de intervenire meritoria la pertractare și când în urma această apărătorulu meu ceru repede cuvântulu înaintea judecătoriei, vrându să așternă două documente prin cari a voit mai cu sémă să justifice neinfățșarea mea provenită din necesitate și să ceară terminu nou pentru pertractare: judecătoria l'a înterupt în espunerea cererei lui și de faptu i-a interșis espresu a preda acestu rugare. Apărătorulu meu din cauza asta a și insinuat numai decâtu recursulu séu de nulitate. Incătu a fostu motivat acestu recursu, această a dovedit' o lămurit, afară de cele mai susu dize, și modulul ulterioru de procedere împreună cu rezultatulu lui finalu. Au dovedit' o lămurit și trist.

IV.

Întreaga procedere și judecată a curții

cu jurați stă în contra-dicere cu legea, întru câtu această judecată se caracterizează ca adusă în contra mea ca absentu din obstinătate.

Obstinat este acela, care nici nu se presentă la terminulu citat prin lege, nici nu și trimite plenipotențiatu înaintea judecătoriei și nu și justifică neinfățșarea ca provenită din necesitate, și în fine nici consăngenii ori amicii séi nu justifică această neinfățșare. După ce însu eu m'am trimis plenipotențiat și apărătoru legalu, care s'a prezentat punctualu, și după ce prin elu am avut gându să-mi justific și neinfățșarea mea ca provenită din necesitate și în această singuru numai judecătoria m'a împiedecat: din asta causă nici eu n'am pututu fi considerat ca obstinat și contumace și nici procederea mea nu s'a pututu socoti ca provenită din obstinatie.

V.

Textulu jurământulu depus de jurați n'a corăspunsu procederei.

Acestă vătămăre a legei se pare că ar fi mică și numai formală, trebuie însă cu tôte acestea să o amintesc, fiindcă e caracteristică, de orece jurații au depus jurământu că voru judeca „basați pe causele și pe taria acusațiunei și a apărării”. Acestă însă nu s'a făcut și nici nu s'a pututu face, de vreme ce apărarea a fostu cu totul eschisă și nu s'au pututu pune în vederea juraților causele și taria apărării.

VI.

Actulu de acuzare a împărțit în necorect, în înțelesu fals și în parte falsificate acele pasagie din imprimat, cari au servit ca basă acuzării, séu celu puțin unele din acele pasagie și prin această s'a vătămătu § 20 alu procederei de presă.

În traducerea autentică, ce se află între acte și care s'a tradus și autenticat prin talmaciulu autorizat alu judecătoriei, — nu se cuprind nici acele cuvinte și sentințe și nici acea ordine a cuvintelor și sentințelor, ce se află în textulu originalu, la care se provocă acusațiunea. Textulu traducerei autentice, atât ce privesce cuvintele și sentințele singuratiche, cât și ce privesce înțelesulu cuprinsulu întregu, au cu totul altu înțelesu, decum este acela ce se citează în acusațiune. Traducerea autentică, prin modulul cum sunt aședate cuvintele unlu lângă altulu, cuprinde la unu anumitu locu o unică construcțiune și în înțelesulu acestei construcțiuni se referesca la noule alegeri de deputați dietali, ce aveau să urmeze, pe când în actulu de acuzare se citează singuratichele părți ale acestei construcțiuni cu cuvinte deosebite și în propoziții de sine stătătoare și, fiă din neatențiune, fiă cu scopulu de a duce în rătăcire pe ju-

relor de sciință, și pentru înfrumșetarea imaginațiunei și inobilarea inimei prin cetirea de scrieri literare. Fericit cine pôte cultiva pentru acestu scop și vre-ortă, ca de exemplu musica ori pictura.

O singură carte bine aleasă ne pôte fi cel mai bunu amic și măestru; cetirea ei ne pôte fi mai folositoare decâtu o mulțime de cărți cetite în modu superficial și neasimilate. Michelet ne spune, că elu a petrecutu ani întregi cu Virgiliu, măestruulu lui Petrarca și mai alesu alu lui Dante, care și elu deveni mai târziu poetulu de predilecțiune alu lui Byron și altora. „Viețile omenilor ilustrati” a lui Plutarchu a fostu cartea favorită a multor omeni celebri: unora li-a aprinsu și li-a nutritu foculu sacru pentru literatură, ca lui Schiller și Alfieri; altora li-a însuflatu virtuți mari, servind de conducător și educator alu caracterelor, ca alu lui Franklin, Napoleonu, Charlotte Corday ș. a. D-na Roland, care de mică copilă găsea atăta plăcere în Plutarch, încatu Dumineca flăducea pe ascunsu la biserică și-lu cetea n loculu cărții de rugăciuni. La 14 ani

se dice, că plângea de părere de réu, că nu este o femeie romană séu acedemoniană. Acestă lectură avu multă influență asupra caracterulu séu mare și moravurilor sale antice. Devenind soția lui Roland, ministru de interne alu Franciei, când izbucni revoluțiunea, ea fu închisă. Bărbatul séu părăsise Parisulu; dér ea, asemenea acelor senatori romani, cari păreau barbariloru Galii nisce dei, nu voi să fugă. La îndemnul alor séi aprupe se înduplecase a pleca, schimbată în haine de țerancă. Dér, „mă-e rusine” — dize ea — „de rolulu ce mă siliți să jocu. Nu voiu nici să mă străvestesc, nici să-mi părăsesc casa. Dēcă va trebui se fiu asasinată, voiu fi în casa mea. Omenii au dreptulu să aștepte dela mine acestu exemplu de curaj și-lu voiu da.” În închisore i se dede sfatul să ia otravă, ca alți amici ai séi, pentru ca se scape de chinurile morții ce o așteptau, dér ea refusă; era hotărîta să moră cu demnitate, victimă a causei pentru care trăise. Condușă la eșafodu, arată unu curaj și o mărimă de sufletu demn de eroinele, ale căroru imagini le veduse în Plutarch.

Operele literare ne aduc tineretă, sunt conducătorii noștri în vârsta bărbăției și ne mângăie bătrănețele; ele în totdeuna ne împodobesc viața, și orele consacrate lecturii lor, ca și acele consacrate muzicii séu teatrulu, sunt pentru noi atâtea sərbători. În același timp ele ne curăță sufletulu de patimile născute din egoism și nutrite prin necasuri și prin răutatea omenilor. După lectura tencică a unei cărți bune, totdeuna ne simțim binevoitori, mai capabili de fapte bune. În influența binefăcătoare ce au cărțile asupra inimei și voinței stă cea mai însemnată valoare a lor. În această privință, ele sunt cu atât mai prețioșe cu câtu ne stau mai la îndemână; ne sunt totdeuna mai accesibile, decâtu de esemplu teatrulu séu alte opere de artă, care au aceeași influență morală.

Tocmai pentru că acțiunea cărților asupra sufletulu este așa de mare, e bine ca tinerimea să fiă cu multă grije în alegerea lor; și să se ferescă mai alesu de curențulu literar alu acelu pesimismu bolnăviciosu, care moleșesce și slăbesce inimile, în locu să le purifice și

să le înalțe. La noi încă a început un asemenea curențu literar, mai alesu prin posesiile lui Eminescu și Nicoleanu, pe cari îi urmază alți poeți tineri. Ar fi unu mare réu, când o asemenea literatură a „desperării” ar influența educațiunea tinerimei.

Vieța este o luptă: cu natura, cu semenii noștri, cu noi înși-ne. Pentru ca să putem învinge în această luptă și pentru ca atunci, când se voru termina scurtele minute, ce ne sunt date a petrece în lumina vieții, să putem fi mulțumiți că ne-am implinit chemarea, avem trebuință de curagiu și de multă tăriă morală. Să căutăm acestu nutrimentu acolo unde-lu găsimu, în literatură sănătoșă și plină de vigore.

În această privință, deși pôte mai puțin științifice, scrierile literare ale unui Boliach, C. Negruzzi, Bolintineanu, Balcescu, și a altor striitori din epoca entusiasmulu naționalu, sunt de preferat multora din scrierile de astăzi. Ele nu numai ne îmbunătă și înseninează inima, ci aprind în noi flacăra iubirii de patriă și de neamulu român, care afară de laudabile excepțiuni, pare atât de stinsă astăzi în junimea romană. (Va urma.)

rați și pe judecătorii, singuraticile părți ale construcției, formate în propoziții de sine stătătoare, încă sunt citate în actul de acuzare în sensu contrar cu traducerea așteptată. Prinț'o astfel de procedere se poate pune sub acuză și rugăciunea „Tatăl nostru”, ceea ce însă după § 20 ală procedurii de presă nu poate fi permis.

(Va urma.)

Procesul lui Doda și foile unghurești.

Oficiosul „Nemzet” scrie:

Judecata juriului și a tribunalului din Arad, prin care Traianu Doda a fost declarat vinovat pentru delictul de agitare și condamnat la doi ani închisoare de stat, — a produs viu interes în toate părțile. Energia procedurii a tribunalului, prin care a năimicit tactica lui Doda de a nu se prezenta înaintea juriului și de a face stară n' teră numai prin apărătorul său — e pretutindenea aprobată (?? — Red. „Gaz.”) Cea mai mare parte a publicului însă nu cunoște dispozițiile luate în privința acesta prin ordinațiunea ministerială din 1887 privitoare la procederea în cauzele de presă, — cari dispozițiuni, după cum se știe, au fost luate pe baza autorizației dietei și în sensul cărora nu încapă îndoială, că tribunalul n'a putut să procedă altminterlea, decum a procedat, fără a vătama prin acesta dispozițiunile legii.

După acesta citează foia unghurească §§ 80, 81, 82, 83 și 84 ai susu diței ordinațiuni ministeriale și apoi continuă astfel:

Din dispozițiunile acestei ordinațiuni, cari dispozițiuni sunt prevădute cu putere de lege, se vede că Tribunalul din Arad n'a putut face altminterlea, de cum a făcut; se vede tot-odată și aceea, că pe baza asta nu are loc recursul de nulitate. Dacă Traianu Doda se înfățișează în timpul hotărîtu prin § 82 ală ordinațiuni și probează, că neînțelegerea lui la pertractare nu s'a întâmplat din renitență, ci din o cauză fundată, atunci respectivul Tribunal ordonă de sine o nouă pertractare, la care autoritățile legii îl vor duce pe d-lă Doda chiar și cu forță armată. Și aceea este clar, că pe baza asta nimenea nu poate învinovăți legislațiunea maghiară, că ar fi violentă, că ar pronunța sentințe fără a premerge apărarea din partea acusatului etc., pentru-că § 84 ală numitei ordinațiuni espresu dice, că arestarea nu se poate săvârși fără o nouă pertractare a curții cu jurați, der la acesta nouă pertractare acusatul poate să fiă cu forță adus, decât altminterlea nu e cu putință. În casul acesta dreptul de a lua dispozițiunile necesari este ală respectivului Tribunal, care numai în acelu casu poate să admită nulitatea, decât la aplicarea ordinațiuni ministeriale s'ar fi vătămat formalitățile legii.

În cestiunea acesta și mai bine justifică procederea Tribunalului acea împrejurare, că pertractarea în afacerea lui Doda s'a amănat de repetite-ori și încă tot-deuna la cererea acusatului, și că ultima amănare a pertractării s'a făcutu sub astfelu de împrejurări, încatu o nouă repetare a aceleia ar fi fostu o curată desfidere a Tribunalului.

SCRILE ȚILEI.

Unu corespondent ală țiarului unghurescu „B. H.” scrie, că ar fi făcutu țilele aceste o vizită generalului Doda în Caransebeșu. La întrebarea corespondentului unghur, generalul se fi răspuns, că la pertractarea procesului său de presă nu s'a prezentat și nici nu și-a insinuat neînțelegerea sa din motivul, că pe când i se trimise prima citațiune fu atacat de o bolă grea, în urma căreia cădu la pat; citațiunea sosi la mână unei surori mai mică a lui, care în urma consultării medicului, n'a făcutu o acesta

cunoscută generalului. Totu asemenea se întâmplă și când i se trimise a 2-a citațiune și abia la 3-a citațiune află generalul despre ceea ce-lu așteptă. Atunci încredință apărarea vechiului său cunoscutu Carolu Eötvös, care primi sarcina de apărător, der nu s'a pus de ajunsu în înțelegere cu acusatul. — Mai departe generalul se se fi căitu de greua pedepsă ce s'a dictat contra lui dicendu: „Acesta nu era unu lucru de glumă pentru unu omu așa bătrân, care totdeuna a servit cu credință pe suveranul său.” La observarea corespondentului unghur, că pedepsa poate se va schimba, generalul se fi răspuns: „...Și decât nu se va schimba, o voi suporta. *Imi voi duce cu mine biblioteca și uniforma mea de vânător. Cu aceste două și la Vați voi pute eu sta.*”

Foile din Pesta nu mai încetază de a se ocupa de afacerea Strossmayer. „Pester Lloyd” anunță acum cu multă satisfacție, că Strossmayer a fostu citat la Roma și că și curia romană voiesce să-l tragă la răspundere pentru faimoasa telegramă trimisă la Kiev. Numita foia vre se mai știe, că Strossmayer a adresat unu memoriu la Roma spre a justifica cuprinsul telegramii sale, der fără de nici unu rezultat, de aceea Papa se-lu fi provocat a veni la Roma, spre a se justifica în persoană. Versiunea acesta a foiei pestane însă pare a fi puțin probabilă.

Îndată ce Majestatea Sa se va întorce dela Visegradu, se dice că va fi publicat autografu prin care contele Albin Csaky este numit ministru de culte și de instrucțiune publică în locul lui Trefort.

Impositele suplimentare asupra spiritului în Transilvania și Ungaria voru da după unu calculu aproximativ unu venit de vre-o trei milioane de fl. în favoarea visteriei statului. O mare parte din aceste imposite s'au și plătitu deja din partea fabricanților de spirit și de licoruri.

„Romănu” scrie: „Kislof, atentatorul asupra vieții d-lui ministru ală Bulgariei Nacievici, e supus dienicu unui nouu interogatoriu. Resultă din instrucțiune, că nu motive politice l'au împinsu pe Kislof să comită acestu act, după cum pretind unele diare.”

Se vorbește, că o societate de Unguri din Budapesta s'ar fi oferit să ia în arenda țergul de rimători dela Severin.

Dela camera comercială.

Liferațiune de rufării și pantofi. Camerei de comerț și de industrie din Brașov i s'a trimis, de cătră intendența c. r. a corpului de armată ală 12-lea din Sibiu, publicațiunea pentru liferațiune de rufe și pantofi pentru spitalu. Pertractarea ofertelor se va ține în 18 Octomvre a. c. la intendență. Condițiunile detaliate se cuprind în caetele espuse la intendența corpului XII, precum și la toate spitalele militare și la filiala depoului de monture în Alba-Iulia. Despre acesta publicațiune se potu informa cei interesați în biroul camera de comerț și de industrie din Brașov.

Aceleiași camere i-s'a trimis publicațiunea privitoare la arendarea alimentațiunei în modu de restaurațiune a spitalelor din Caransebeșu, Biserica-Albă (Ung. Weisskirchen), Oradea mare și Debreșin. Cei interesați se potu informa la susu numita cameră în orele de oficiu.

Literatură.

Noulu călindaru de casă pe anul 1889. Anul IX. Prețu 30 cruceri. Brașov, tipografia Alexi. Cuprinsul: Generalul Traianu Doda (portretu zincografic.) Partea calendaristică cu călindarul iulian, gregorian, eveic și mohamedan.

Printre foile lunilor se află câte o foie albă pentru însemnări. Partea beletristică cuprinde: „Minunate sunt căile tale,” novelă, de Theochar Alexi. Patru ilustrațiuni cu explicări. Mercuriul sau argintul viu, de Ioan Dima Petrașcu. 100,000 de franci d'estre, de Ernst Legouvé. Solvirea unui contu de hotelu. Regele și călăul. Generalul Traianu Doda (notiță biografică). Păcălii păcălii, poveste de Gr. Șima ală lui Ioan. Fostă... poezie de Stanu. Glume. Călindarul alfabeticu. Timbre, poșta, telegrafu, țerguri, anunțuri.

„Gazeta Sătenui.” Revistă ilustrată pentru toți. Apare în R.-Săratu la 5 și 20 a făcării lunii, cu ilustrațiuni negre și colorate, dându în cursul anului celu puțin 12 tablouri mari colorate de încadrat. Abonamentele se fac pe unu an, încep delă 5 Febr. și se plătesc înainte. Cei ce se abonează în cursul anului primescu toate n-riile complete eşite dela 5 Februarie. N-ri de probă și table de materii din toți anii se trimit gratis. Fiecare colecțiune e completă, are table de materii detaliate și o elegantă copertă; er colecțiunea anului IV e trasă în coloru cu două cromolitografii. — Nr. 15 (111) dela 5 Septemvre 1888 cuprinde: Kocsis Pál urmăz: Kocsis Pál. — Cronica agricolă: C. C. Danculescu. — Insectele care atacă rădăcinile Salcămului: C. C. D. — Celu mai frumos goniferu din lume: C. — Flori sălbatice din România (urmare); Achantus Mollis, Euphorbia Lathyris, Atropa Beladona, Aster Amellus: C. C. D. — Strechia și Țăunele: D. — Mixandree și Micșunele: Unu amatoru de flori. — Prazalu: C. — De ale deșteptilor Unguri: Reporter. — Din țără: X. — Din localitate: X. — Buletinul comerțial. — Miscelanea: Unu economu român. Se mai află diferite gravuri negre și gravuri colorate.

CUNUNIA.

Duminea trecută, în 4/16 Septemvre a. c. d-lă Dr. Stefanu Petroviciu, adjunct-concipientu la notariulu publicu-regescu în Lugosu, Mihail Besanu, și-a serbatu cununia cu amabila dōmnă Aurelia Șerbanu, flica d-lui Iulianu Ianculescu, directoru executiv la casa de păstrare, totu din Lugosu. La actul cununiei a participat elita inteligenței române. Nași au fostu d-lă avocatul Coriolanu Brediceanu cu soția sa.

Sincerile nōstre felicitări.

SCRILE TELEGRAFICE.

Reghinul săsescu, 24 Sept. Expozițiunea industrială s'a deschis ier după amedz în prezența unui numerosu publicu. După vorbirea de deschidere a președintelui Schuster, a salutatu primarul Gollner pe cei de față, er după acesta au ținut vorbiri delegații din Țergul Muresului. Expozițiunea este abundantă de obiecte și a dobândit unu frumosu succes. Mai alesu despartământul lucrărilor de mână femeescă conține multe obiecte demne de veditu.

Viena, 24 Septemvre. Adunarea populară conchemată pe ziua de ier cu programa: „partidele politice în Austria” fu interzisă. Eri s'a făcutu perchisițiunea domiciliară în locuința editorului țiarului „Gleichheit” (Egalitate), acesta fiindu în prepus, că face parte dintr'o conjurațiune secretă.

DIVERSE.

La balu. Unu tēnru elegantu consulta, la intrarea sa în lume, pe unu altu mai în vērștă decât elu. — Ce se vorbesc cu dānțuitoarea mea? — Apoi despre frumșețea ei. — Der decât n'o fi frumosă? — Atunci vorbește-i de urțenia celorlalte.

Logică copilărescă. Mama se adresează fetei: — Ce e asta Lili? Guvernanta se plānge mereu de purtarea ta? — Schimbă-o, mamă, fiindcă mă crește așa de rău.

O stea interesantă. Nu peste multu vomu ave ocaziune d'a observa una din cele mai extraordinare stele ale firmamentului în cea mai mare strălucire. Acestu aspectu favorabilu nu se va mai repeta în cursul următorilor optu ani. Astronomii au botezat acestu astru „Mira”, adică admirabilu, fiind-că ne înfățișează diferite particularități enigmatice necomune altor stele; particularități, pentru care știința n'a găsit încă o explicațiune îndestulătoare și naturală. Acesta stea se află în constelațiunea Chitului și s'arată ochiloru ca o stea de a treia mărime; puterea ei luminătoare crește treptat până spre finele lui Septemvre st. v. și după totă probabilitatea va fi atunci una din cele mai luminoase stele ale firmamentului nocturnu, rivalisându prin lucirea sa cu stelele carului și ursului mare. Apoi după ce „Mira” va fi păstrat câtuva timpu acesta extraordinară lucire, lumina sa va decresce, însă mai repede de cătu a crescut și erna vitore ochiulu celu mai bunu nu va mai fi în stare s'o mai vedă; numai cu ajutorul unui bunu telescopu se va descoperi unu micu punctu luminos acolo, unde în Septemvre a fostu o stea din cele mai frumoase. Ocaziunea d'a observa acestu fenomenu estra-ordinar și foarte interesant este cătu se poate de favorabil în anul curgătoru, fiind-că d'acum, când steaua n'a ajuns încă la culmea strălucirii sale, puterea ei luminătoare întrece foarte multu ceea a anilor trecuți și se mai află crescendă; apoi în cursul următorilor doi ani steaua nu va fi vizibilă decâtu puținu timp și acesta numai după mețul nopței cu o lumină multu mai slabă. Dela anul 1891 până la 1896 steaua nu se va vedea de loc, fiind-că atunci se află în apropierea soarelui. Celu ce voiesce să observe unu fenomenu atât de rar, cătu și de interesant, cum puterea luminătoare a unui astru crește și decresce, are acum cea mai bună ocaziune. „Mira” este foarte lesne de descoperit pe firmanent: ori cine cunoște grupa Pleidelor (constelațiune de șapte) care pe la mețul nopței se află în partea orientală a cerului, o poate găsi fără dificultate. Suptu Pleiada se află constelațiunea Hyadelor cu „Aldebaran”, o stea de prima mărime și d'o lumină viuă roșiatică; observatorulu n'are, decâtu a trage o liniă verticală pe linia imaginară între ambele grupe d'o lungime îndoită, ca depărtarea acestor constelațiuni, și acolo va găsi trei stele formându unu triunghi în capul constelațiunei Chitulu, una din ele este steaua „Mira”.

Cursul pieței Brașov

din 13 Septemvre st. n. 1888

Banconote romănesci	Cump.	9.44	Vând.	9.48
Argintu românesc	„	9.40	„	9.44
Napoleon-d'ori	„	9.63	„	9.65
Lire turcesci	„	10.94	„	11.—
Imperiali	„	9.94	„	10.—
Galbin	„	5.70	„	5.72
Scris. fonc. „Albina” 6%	„	101.—	„	—
„ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusesci	„	124.—	„	125.—
Discontul	„	6 1/2—8%	pe anu.	

Cursul la bursa de Viena

din 22 Septemvre st. n. 1888.

Renta de aur 4%	101.30
Renta de hărtă 5%	90.95
Imprumutul căilor ferate ungare	146.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (1-ma emisiune)	97.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (3-a emisiune)	112.50
Bonuri rurale ungare	104.50
Bonuri cu clasa de sortare	104.50
Bonuri rurale Banat-Timișu	104.50
Bonuri cu cl. de sortare	104.50
Bonuri rurale transilvane	104.70
Bonuri croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dija de vinu unghurescu	99.75
Renta de hărtă austriacă	81.60
Renta de argint austriacă	82.50
Renta de aur austriacă	111.—
Losuri din 1860	139.60
Acțiunile băncii austro-ungare	376.—
Acțiunile băncii de credit ungar	306.—
Acțiunile băncii de credit austr.	312.90
Gaben împărătescu	5.76
Napoleon-d'ori	9.60
Mărci 100 imp. germane	59.42 1/2
Londra 10 Livres sterlinge	121.70

Editor și Redactoru responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

Günstige Gelddarlehen

erhalten selbständige Personen, welche eine ordentliche Jahreswohnung und regelmässigen Verdienst oder Einkommen haben und zw. Gewerbetreibende, Kaufleute, Beamte, Offiziere, Privatiers, Grundbesitzer u. s. w. je nach Verhältniss von 50 fl. bis 1000 fl. als Personalkredit gegen leichte monatliche oder dreimonatliche Abzahlung mit 6⁰/₁₀₀ Verzinsung.

Auf grundbücherliche Intabulation gegen 4¹/₂⁰/₁₀₀ und 5⁰/₁₀₀ auf Amortisation oder ohne solche. Nähere Auskunft ertheilt:

G. A. STEINER, Budapest

156,3-1

Gr. Károlyi-utca 12.

Brieflichen Anfragen sind 3 Stück Briefmarken beizuschliessen.

Sz. 6513-1888.

tkv. számhoz.

157

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassoi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Barszán Katharina végrehajtónak Dr. Otrobán Nándor végrehajtást szenvedő elleni 716 frt. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassai kir. törvényszék területén lévő Brassó város határában fekvő a brassoi 6460 számú tjkben foglalt 24801/1, 24801/2, 24801/3 hrszám ingatlanok és annak tartalékaira az árverést 1272 frt. ezennel ingatlanokra kikialtási árban elrendelte, és hogy ezen ingatlanok az 1888 évi October hó 22-ik napján délelőtt 9 órakor ezen tkvi hatóság íródjában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10⁰/₁₀₀-át 127 frt 20 kr. készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez le-

tenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-us értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassóban 1888 évi Julius hó 18-ik napján.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Ad. 6122-1888 tkvi számhoz.

159

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Muntean R. George végrehajtónak néhai Avram Bukura szül. Stojka végrehajtást szenvedő elleni 200 frt. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassai kir. törvényszék területén lévő Holbák községében fekvő o-holbaki 176 számú tjkben 1085a/1, 1085b/1, 1086a, 1086b, 1087b, 1087a, 1088a, 1088b számok alól foglalt fekvőkre az árverést 305 frt. ezennel megállapított kikialtási árban elrendelte és hogy a fennebb ingatlanok az 1888 évi October hó 5-ik napján délelőtt 9 órakor Holbák községe hazánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10⁰/₁₀₀-át vagyis 30 frt. 50 kr. készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-us értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassóban 1888 évi Julius hó 4 napján.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Avisu d-lorü abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei, să binevoiască a serie pe couponul mandatului postală și numerii de pe fâșia sub care au primită diarul nostru până acuma.

Domnii, ce se abonază din nou, să binevoiască a serie adresa lămurită și să arate și posta ultimă.

Se deschide abonamentu pre anulü 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diarü beletristicü și enciclopedicü-literarü — cu ilustrațiunî. — Cursulü XII. — Apare în 1 și 15 di a lunei în numerü câte de 2—3 cöle cu ilustrațiunî frumöse; și publică articlii socialî, poesii, novele, schițe, piese teatralî ș. a. — mai departe tracteză cestiunî literare și sciëntifice cu reflexiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a Românilorü de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiunî din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustre niusesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totü niusesce a întinde tuturorü indiviđilorü din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulü de prenumerațiune pre anulü întregü e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci—lei, plătibilî și în bilete de bancă orî marce postalî.

PREOTULÜ ROMÄNÜ. Diarü bisericescü, scolarü și literarü — cu ilustrațiunî. — Cursulü XIV. — Apare în broșurî lunare câte de 2¹/₂—3¹/₂ cöle; și publică portretele și biografiile arhierilorü și preoțilorü mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiunî, — mai departe articlii din sfera tuturorü sciințelorü teologice și între aceștia mulțime de predice pre dumineci, serbătorî și diverse ocașiunî, mai alesü funebrealî, — apoi studii pedagogice-didactice și sciëntifice-literarî; și în urmă totü soiulü de amănunte și sciri cu preferința celorü din sfera bisericescä, scolică și literarä. — Prețulü de prenumerațiune pre anulü întregü e 4 fl. — pentru România 10 franci—lei, plătibilî și în bilete de bancă orî marce postalî.

Colectanți primescü gratisü totü alü patruea esemplarü.

Numeri de probă se trimitü gratisü orî-cui cere.

➔ A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania. ➔

Totü de aci se mai potü procura și următoarele cărți din editura propriä:

Apologie. Discusiunî filologice și istorice maghiare privitoare la Români, învederite și rectificite de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulü Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincal. Prețulü 30 cr.

Renascerea limbei românesce în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulü broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Töte trei împreună 1 fl.

Cuvântări bisericesce la töte serbătorile de peste anü, de I. Papiu. Ünü volumü de preste 26 cöle. Acest opü de cuvântări bisericesce întrece töte opurile de acestü soiü apărute până acum — avëndü și o notiță istorică la fä-care serbătoare, care arată timpulü introducerei, fazele prin cari a trecutü și modul cum s'a stabilitü respectiva serbătoare. Prețulü e 2 fl.

Barbu cobzariulü. Novelä originalä de Emilia Lungu. Prețulü 15 cr.

Puterea amorulü. Novelä de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulü 20 cr.

Idealulü perdutü. Novelä originalä de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulü 15 cr.

Opera unü omü de bine. Novelä originalä. — Continuarea novelei: **Idealulü pierdutü** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulü 15 cr.

Fântäna dorulü. Novelä popularä de Georgiu Simu. Prețulü 10 cr.

Codreanü craiulü codrulü. Baladä de Georgiu Simu. Prețulü 10 cr.

Ultimulü Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulü 10 cr.

Elü trebue să se însöre. Novelä de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțü. Prețulü 25 cr.

Branda seu Nunta fatalä. Schiță

din emigrarea lui Dragoșü. Novelä istorică naționalä. Prețulü 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanü Tanco. Prețulü 30 cr.

Probitatea în copiläria. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulü 10 cr.

Hermanü și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberä de Constantinü Morariu. Prețulü 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediä în 5 acte după Euripide, tradusä în versuri de Petru Dulfü. Prețulü 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediä în 5 acte după Euripide, tradusä în versuri de Petru Dulfü. Prețulü 30 cr.

Petulantulü. Comediä în 5 acte, după Augustü Kotzebue, tradusä de Ioanü St. Șuluțü. Prețulü 30 cr.

Carmin Sylva. Prelegere publicä ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicörä, prof. gimnas. — Cu portretulü M. S. Regina Romäniei. Prețulü 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Ünü volumü de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulü redusü (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirü și viorele, poesii populare, culese de Ioanü Popü Reteganu. Ünü volumü de 14 cöle. Preț. 60 cr.

Tesaurulü dela Petrosä seu Cloșca cu pui ei de aurü. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulü 20 cr.

Biblioteca Sätönului Romänü. Cartea I, II, III, IV, cuprindü materii förte interesante și amüsante. Prețulü la töte patru 1 fl. — câte una deosebü 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii förte interesante și amüsante. Prețulü 30 cr.

Colectä de recepte din economiä, industriä, comerciu și chemiä. Prețulü 50 cr.

Economia pentru scölele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulü 30 cr.

Indreptarü teoreticü și practicü pentru invätämentulü intuitivü în folosulü elevilorü normalî (preparandialî), a invätătorilorü și a altorü bărbați de scölä, de V. Gr. Borgovanü, profesorü preparandialü. Prețulü unü esemplarü cu porto francatü 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura nösträ pedagogică abia aflämü vre-unü opü, întocmitü după lipsele scölelorü nöstre în mäsura în care este acesta, pentru aceea ilü și recomandämü mai alesü directorilorü și invätătorilorü ca celorü în prima liniä interesați.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Romänü. De V. Gr. Borgovan. Prețulü 15.

Manualü de Gramatica limbei romäne pentru scölele poporalî în trei cursuri de Maximü Popü, profesorü la gimnasiulü din Näsöudü. — Manualü aprobatü prin ministeriulü de culte și instrucțiune publicä cu rescriptulü de datü 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulü 30.

Gramatica limbei romäne lucratä pe base sintactice de Ioanü Buteanu, prof. gimn. Ünü volumü de peste 30 cöle. Prețulü 2 fl.

Manualü de stilisticä de Ioanü F. Negruțü, profesorü. Opü aprobatü și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publicä cu rescriptulü de datü 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practicä förte bogatä a acestui op — cuprindëndü compozițiunî de totü soiulü de acte obveniente în referințele vieței socialî — se pöte întrebuința

cu multü folosü de căträ preoți, invätătorî și alți cărturarî romänî. Prețulü 1 fl. 10 cr.

Nu më uita. Colectiune de vier-surî funebrealî, urmate de iertäciunî, epitafäh ș. a. Prețulü 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculärei în scöla poporalä pentru invätătorî și preparandî. Broș. I. scrisä de Gavrilü Trifu profesorü preparandialü. Prețulü 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugäciunî:

Märgäritarulü sufletului. Carte bogatä de rugäciunî și cäntäri bisericesce förte frumösü ilustratä. Prețulü unü esemplarü broșuratü e 40 cr., legatü 50 cr., legatü în pänzä 60 cr., legatü mai finü 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legäturä de luxü 1.50—2.50

Miculü märgäritarü sufletescü. Cärticică de rugäciunî și cäntäri bisericesce — frumösü ilustratä, pentru pruncii scolarî de ambe secsele. Prețulü unü esemplarü broșuratü e 15 cr., — legatü 22 cr., legatü în pänzä 26 cr.

Cärticică de rugäciunî și cäntäri pentru pruncii scolarî de ambe secsele. Cu mai multe icöne frumöse. Prețulü unü esemplarü e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulü Prea Säntei Vergure Maria a Näsctörei de D-đeu urmatü de mai multe rugäciunî frumöse. Cu icöne frumöse. Prețulü unü esemplarü speditü franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusü Christosü. Prețulü unü esemplarü legatü și speditü franco e 15 cr.